

Model d'atenció a les persones grans en residències

Relació d'activitats i programes assistencials i instruments de valoració

Document elaborat per la Generalitat de Catalunya.
En internet per cortesia de www.inforesidencias.com

1. Introducció

Aquest document conté:

- una relació detallada de les activitats i programes assistencials a realitzar en un establiment residencial, i identifica els diferents professionals responsables.
- els instruments d'avaluació recomanats
- els apartats que ha de contenir un protocol correcte
- relació de registres i elements documentals

El llistat d'activitat s'estructura segons el moment en que es presten:

A. Acollida

- activitats de pre – ingrés
- activitats d'ingrés i posteriors a l'ingrés

B. Estada

C. Comiat

i en cadascun d'aquests moments està classificat pels diferents àmbits de servei:

1. Serveis generals
2. Atencions a la salut
3. Atencions a la dependència i capacitat funcional
4. Atencions psicosocials i espirituals
5. Activitats interdisciplinàries

El quadre següent resumeix la distribució de la relació d'activitats i programes.

Moment / Àmbit	A. Acollida	B. Estada	C. Comiat
1. Serveis generals	A.1.XX	B.1.XX	C.1.XX
2. Atencions de salut	A.2.XX	B.2.XX	C.2.XX
3. Atencions dependència i capacitat funcional	A.3.XX	B.3.XX	C.3.XX
4. Atencions psicosocials i espirituals	A.4.XX	B.4.XX	C.4.XX
5. Activitats interdisciplinàries	A.5.XX	B.5.XX	C.5.XX

La relació d'activitats o programes presenta l'aspecte recollit al següent quadre.

El codi d'activitat identifica el moment, l'àmbit i el número d'activitat o programa. Els protocols a desenvolupar posteriorment s'identifiquen de la mateixa manera.

B. =identifica el moment (estada)
 .1.= identifica l'àmbit (serveis generals)
 .1 = número identificatiu del servei

Codi	Activitat / Programa	Professional	Protocol	Notes
B.1.1	Neteja i endreç d'espais individuals	Netejador/a	B.1.1	Comentaris

Entre les activitats posteriors de la taula, per tal de facilitar la ràpida extensió del model per tot el sector, es contemplarà la creació de grups de treball per realitzar:

- els components bàsics dels programes assistencials
- disseny d'història integrals (clínica, d'infermeria, social, ...)
- recomanacions sobre els instruments de valoració
- elaboració de protocols
- i disseny de registres

2. Relació d'activitats i programes

A. Acollida

1. Serveis Generals

Codi	Activitat / Programa	Professional	Protocol	Notes
A.1. 1	Procés d'ingrés administratiu	Direcció	A.1. 1	
A.1. 2	Personalització de l'entorn individual.	Gerocultor	A.1. 2	

2. Atencions de Salut

Codi	Activitat / Programa	Professional	Protocol	Notes
A.2. 1	Història clínica	Metge/ssa	A.2. 1	
A.2. 2	Història d'infermeria i problemes de salut	Infermer/a	A.2. 2	
A.2. 3	Inclusió en grups de control de malalties i problemes de salut	Metge/ssa i Infermer/a	A.2. 3	

3. Atencions a la dependència i capacitat funcional

Codi	Activitat / Programa	Professional	Protocol	Notes
A.3. 1	Valoració dependència i capacitat funcional	Fisioterapeuta / Infermer/a	A.3. 1	
A.3. 2	Valoració necessitats d'adaptacions	Fisioter. / Terapeuta ocupac.	A.3. 2	
A.3. 3	Adequació de l'entorn físic privat	Fisioter. / Terapeuta ocupac.	A.3. 3	
A.3. 4	Inclusió en grups de risc de dependència	Equip	A.3. 4	

4. Atencions psicosocials i espirituals

Codi	Activitat / Programa	Professional	Protocol	Notes
A.4. 1	Història social	Treballador/a social	A.4. 1	
A.4. 2	Valoració psicològica	Psicòleg/a	A.4. 2	
A.4. 3	Integració al grup del centre	Equip	Programa	
A.4. 4	Integració a la dinàmica (organització) del centre	Equip	Programa	
A.4. 5	Acollida de la família al centre	Treballador/a social	Programa	
A.4. 6	Recollida de darreres voluntats (prèvia valoració de capacitats)	Direcció	A.4. 8	Designació persona de referència
A.4. 7	Recollida de voluntats anticipades o testament vital (prèvia valoració de capacitats)	Direcció / Equip	A.4. 9	

5. Activitats interdisciplinàries

Codi	Activitat / Programa	Professional	Protocol	Notes
A.5. 1	Activitats de pre – ingrés	Equip	Programa	
A.5. 2	Elaboració del PIAI	Equip	A.5. 2	
A.5. 3	Acordar el PIAI amb la participació de la família i del resident	Equip	A.5. 3	

B. Estada

1. Serveis generals

Codi	Activitat / Programa	Professional	Protocol	Notes
B.1. 1	Neteja i endreçat dels espais individuals	Netejador/a	B.1. 1	
B.1. 2	Neteja i endreç dels espais comuns	Netejador/a	B.1. 2	
B.1. 3	Manteniment espais individuals (estructura física)	Manteniment	B.1. 3	
B.1. 4	Manteniment espais comuns (estructura física)	Manteniment	B.1. 4	
B.1. 5	Preparació àpats (segons prescripcions)	Cuiner/a i ajudants cuina	B.1. 5	
B.1. 6	Parar, desparar i servir taula	Gerocultor/a	B.1. 6	
B.1. 7	Fer la bugada	Netejador/a	B.1. 7	
B.1. 8	Repassar i planxar roba	Netejador/a	B.1. 8	
B.1. 9	Control entrades i sortides	Recepcionista	B.1. 9	
B.1. 10	Atencions de recepció a famílies i residents	Recepcionista	B.1. 10	
B.1. 11	Gestions d'administració	Direcció / Administratiu/va	B.1. 11	

2. Atencions de Salut

Codi	Activitat / Programa	Professional	Protocol	Notes
B.2. 1	Coordinació amb centres i professionals de salut externs	Metge/ssa - Infermer/a	B.2. 1	
B.2. 2	Organització de visites i proves externes	Infermer/a - Treball social	B.2. 2	
B.2. 3	Sistema de resposta davant situacions d'urgència	Equip	B.2. 3	
B.2. 4	Control stocks de medicació	Infermer/a	B.2. 4	
B.2. 5	Preparació de medicació	Infermer/a	B.2. 5	
B.2. 6	Administració de medicació per vies que no requereixin la intervenció d'un professional sanitari titulat.	Gerocultor/a – Infermer / a	B.2. 6	
B.2. 7	Atencions als problemes de salut	Equip	Programa	Protocol per cada problema

3. Atencions a la dependència i capacitat funcional

Codi	Activitat / Programa	Professional	Protocol	Notes
B.3. 1	Atencions per realitzar transferències, mobilitzar-se i desplaçar-se	Infermer/a – Gerocultor/a	B.3. 1	
B.3. 2	Atencions per la alimentació	Infermer/a – Gerocultor/a	B.3. 2	
B.3. 3	Atencions per vestir-se / desvestir-se	Infermer/a – Gerocultor/a	B.3. 3	
B.3. 4	Atencions per la toaleta i per empolainar-se	Infermer/a – Gerocultor/a	B.3. 4	
B.3. 6	Atencions per utilització del WC	Infermer/a – Gerocultor/a	B.3. 6	
B.3. 7	Atencions pel bany / dutxa	Infermer/a – Gerocultor/a	B.3. 7	
B.3. 8	Mobilitzacions i confort – Canvis posturals	Infermer/a – Gerocultor/a	B.3. 8	
B.3. 9	Atencions d'incontinència	Infermer/a – Gerocultor/a	B.3. 9	
B.3. 10	Activitats de supervisió	Infermer/a – Gerocultor/a	B.3. 10	
B.3. 11	Activitats de prevenció de riscos	Infermer/a – Gerocultor/a	B.3. 11	Protocol per cada risc
B.3. 12	Adaptacions de l'entorn en canvis d'autonomia	Fisioter. / Terapeuta ocupac.	B.3. 12	
B.3. 13	Programa de manteniment (AVD i AVDI)	Fisioter. / Terapeuta ocupac.	Programa	
B.3. 14	Programa de promoció de les capacitats funcionals	Equip	Programa	
B.3. 15	Programa de reeducació funcional	Equip	Programa	Protocol per cada activitat

4. Atencions psicosocials i espirituals

Codi	Activitat / Programa	Professional	Protocol	Notes
B.4. 1	Programa d'intervenció amb famílies	Treballador/a social	Programa	
B.4. 2	Escolta activa / comunicacions de suport als residents	Equip	B.4. 2	
B.4. 3	Gestió de suggeriments i reclamacions	Direcció / Treb. social	B.4. 3	
B.4. 4	Programa de voluntariat	Treballador/a social	Programa	
B.4. 5	Programa d'activitats lúdico-recreatives	Educador/a / Animador/a	Programa	
B.4. 6	Programa de dinamització social i motivació	Educador/a / Animador/a	Programa	
B.4. 7	Grups d'ajuda mútua	Educ. / Anim. / Treb. Social	B.4. 7	
B.4. 8	Suport psicològic grupal	Psicòleg/a ó Treb. Social	B.4. 8	
B.4. 9	Programes de suport psicoafectiu individual	Psicòleg/a / Treb. Social	Programa	
B.4. 10	Programa d'activitats d'integració al grup de residents	Educ. / Anim. / Treb. Social	Programa	
B.4. 11	Atencions als trastorns de comportament	Psicòleg/a	B.4. 11	
B.4. 12	Programa d'atenció a persones amb deteriorament cognitiu	Equip	Programa	
B.4. 13	Programa per la millora de capacitats personals i autoestima	Educ. / Anim. / Treb. Social	Programa	
B.4. 14	Activitats per promoure l'exercici dels drets	Educ. / Anim. / Treb. Social	Programa	
B.4. 15	Atenció espiritual	Equip / Assessor espiritual	B.4. 15	

5. Activitats interdisciplinàries

Codi	Activitat / Programa	Professional	Protocol	Notes
B.5. 1	Seguiment interdisciplinar del PIAI	Equip	B.5. 1	
B.5. 2	Programa per la millora de la qualitat	Direcció / Equip	Programa	

C. Comiat

1. Serveis generals

Codi	Activitat / Programa	Professional	Protocol	Notes
C.1. 1	Tràmits administratius d'alta	Direcció	C.1. 1	
C.1. 2	Tràmits administratius de defunció	Direcció / Treb. social	C.1. 2	
C.1. 3	Endreç espais individuals	Neteja – Manteniment	C.1. 3	

2. Atencions de Salut

Codi	Activitat / Programa	Professional	Protocol	Notes
C.2. 1	Atencions en la fase final de la vida	Equip	C.2. 1	

3. Atencions a la dependència i capacitat funcional

Codi	Activitat / Programa	Professional	Protocol	Notes
C.3. 1	Atencions en la fase final de la vida	Equip	C.3. 1	
C.3. 2	Atencions post-mortem	Infermer/a - Gerocultor/a	C.3. 2	

4. Atencions psicosocials i espirituals

Codi	Activitat / Programa	Professional	Protocol	Notes
C.4. 1	Atencions espirituals al final de la vida	Direcció / Equip	C.4. 1	
C.4. 2	Atenció del dol en la família	Treballador/a social	C.4. 2	
C.4. 3	Atenció del dol en el grup de residents	Psicòleg/a - Treballador/a social	C.4. 3	
C.4. 4	Atenció del dol en l'equip de professionals	Psicòleg/a	C.4. 4	

---

5. Atencions interdisciplinàries

Codi	Activitat / Programa	Professional	Protocol	Notes
C.5. 1	Procés d'alta assistencial	Equip	C.5. 1	

La residència constitueix el domicili habitual de les persones ingressades; i aquestes, en tant que persones que resten a domicili conserven el dret a l'atenció sanitària pública. Els professionals de salut que treballen a les residències realitzen les seves activitats en tant que membres de l'equip interdisciplinari d'atenció; però no substitueixen la xarxa sanitària pública. És per aquestes dues raons que aquesta relació incorpora algunes activitats que, si bé són realitzades en alguns centres residencials, no li són exigibles atenent que suposarien substitució de la xarxa sanitària o socosanitària pública i comporten una càrrega d'intensitat sanitària superior a la exigible en un centre social.

0. Atencions d'intensitat sanitària

Codi	Activitat / Programa	Professional	Protocol	Notes
	Prescripció de medicació i revisió periòdica de prescripcions.	Xarxa pública de salut		Intensitat sanitària
	Administració de medicació vies que requereixin la intervenció d'un professional sanitari titulat.	Xarxa pública de salut		Intensitat sanitària
	Atenció sondes vesicals	Xarxa pública de salut		Intensitat sanitària
	Atenció sondes nasogàstriques	Xarxa pública de salut		Intensitat sanitària
	Alimentació per sonda	Xarxa pública de salut		Intensitat sanitària
	Control de malalties cròniques	Xarxa pública de salut		Intensitat sanitària
	Atencions preventives de salut (vacunes,....)	Xarxa pública de salut		Intensitat sanitària
	Atencions de salut mental	Xarxa pública de salut		Intensitat sanitària
	Atencions al malalt terminal (cures paliatives)	Xarxa pública de salut		Intensitat sanitària
	Atencions als estomes (traqueostomies, ...)	Xarxa pública de salut		Intensitat sanitària
	Prescripció de pròtesis, ortesis i altres ajudes tècniques	Xarxa pública de salut		

3. Instrument de valoració recomanats

Per la valoració de necessitats i elaboració del Pla individualitzat d'atenció integral (PIAI) s'han d'utilitzar instruments validats i reconeguts per la comunitat científica i que permetin assolir l'objectiu que es pretén amb la valoració.

A continuació es recull un llistat d'alguns d'aquests instruments si bé cal constituir amb posterioritat al tancament de la taula tècnica algun grup de treball específic per treballar els instruments de valoració més recomanables:

1. Model de valoració de necessitats de Virginia Henderson.
2. Resident Assessment Instrument (RAI)
3. Valoració de les activitats bàsiques de la vida diària
  - Escala de Katz
  - Índex de Barthel
  - Escala de Nosger
4. Valoració de les activitats instrumentals de la vida diària
  - Escala de Lawton i Brody
5. Valoració de suport social
  - Qüestionari de Duke de recolzament social
  - Qüestionari de MOS de recolzament social

6. Valoració de la capacitat cognitiva

- Mini Mental State Examination (MMSE)
- Test de Pfeiffer
- Escala de Blessed
- Escala de deteriorament global de Reisberg (GDS)

7. Valoració de riscos específics

- Escala de depressió geriàtrica (GDS de Yesavage)
- Escala de Norton
- Escala d'Arnell
- Escala de Braden
- MNA
- Tinetti
- Functional Assessment Questionnaire (FAQ)
- Escala del dolor de Eva

8. Valoració de capacitats socials i afectives

- test de Clifton

9.

4. Apartats mínims que ha de contenir un protocol

Es recomana que els protocols tinguin el següent contingut.

1. Identificació

títol, número i data d'elaboració o revisió

2. Objecte:

Ha de descriure breument el contingut del protocol i els objectius que es pretenen assolir amb el mateix.

3. Abast

Identifica les persones que són objecte d'aplicació del protocol descrit identificant clarament la metodologia emprada per ser inclosos en el grup d'atenció i les condicions per ser exclosos del mateix.

4. Documents i referències

Identifica els documents emprats al centre que estan associats o es relacionen amb el protocol; així com les dades que són objecte de registre.

5. Definicions i conceptes

Recull els conceptes i els termes emprats al protocol amb les seves definicions expressades per evitar interpretacions errònies dels mateixos.

6. Responsabilitats

Identifica la unitat o professional responsable de l'aplicació del protocol per aconseguir els objectius en ell fixats.

7. Desenvolupament de procediments

Describeix completament i de manera unívoca la manera de realitzar les activitats necessàries per l'acompliment de l'objecte del protocol. Identifica l'utilitatge a emprar i els professionals implicats.

8. Registres i documentació

Identifica els registres que es generen per l'aplicació del protocol, així com localitzen el lloc de custòdia dels registres i el temps i sistema de manteniment dels mateixos.

9. Annexes

Incorpora aquella informació complementària que es cregui oportú per una millor comprensió del protocol.

5. Registres i elements documentals

A continuació es detallen alguns dels registres que cal mantenir en els centres residencial:

1. Història integral (clínica, d'infermeria, social,.....)
2. Registre d'avaluació funcional i cognitiva
3. Registre del PIAI
4. Seguiment PIAI
5. Registre de voluntats anticipades
6. Curs i seguiment interdisciplinari
7. Prescripcions mèdiques
8. Control d'administració de medicaments
9. Registre d'incontinències
10. Registre de caigudes
11. Registre de dietes
12. Registre de visites
13. Registre de sortides

Barcelona, juny 2001